

Bemærkninger til forslaget

Ungdomskriminalitet er med god grund ofte i fokus. Dette bør imidlertid ikke overskygge det faktum, at ungdommen i Danmark sjældent har været mere lovlydig end i dag. Det er således kun en lille del af en ungdomsårgang, der begår kriminalitet. Til gengæld er kriminaliteten blevet mere alvorlig og grov. Det skyldes bl.a., at de børn og unge, der kommer ind i den kriminelle løbebane, marginaliseres yderligere fra de ikkekriminelle børn og unge. SF ønsker med dette forslag at fremlægge konkrete bud på, hvordan en kriminel løbebane kan undgås eller standses.

- Tidlig og rigtig indsats er af afgørende betydning. Gribes en i kriminalitet, skal der uanset størrelsen af kriminaliteten foretages en såkaldt § 38-undersøgelse, der afdækker, om den unge har brug for særlig støtte på grund af nedsatte evner, psykiatrisk diagnose eller andre problemer. Undersøgelsen lægges til grund for vurdering af sanktionsform.
- Sanktionen skal tilpasses den unges situation med særlig vægt på, om der er forældre, som tager opgaven alvorligt. Er det ikke tilfældet, skal socialforvaltningen finde en støtte- og kontaktperson, som kan hjælpe den unge med at få styr på tilværelsen, inden kriminaliteten bliver en livsform. Endelig skal andre foranstaltninger som anbringelse uden for eget hjem vurderes konkret.
- Konfliktråd skal bruges i større omfang, end det er tilfældet i dag.
- Tiltalefrafald skal fortsat kunne gives, hvis den kriminelle aflægger uforbeholden tilståelse, og på vilkår, der skal godkendes af retten. Der skal i højere grad fastsættes vilkår, der handler om bestemt uddannelse, bopælsændring m.v. Overtrædes vilkårene, skal sagen genoptages ved retten. Kontrollen med, om vilkårene overholdes, skal udføres med regelmæssig tilbagemelding til politiet, der mindst én gang om året skal vurdere den unges overholdelse af vilkårene.
- Betinget dom med vilkår om uddannelse, ophold m.v. skal fortsat kunne gives. Udføres der en ungdomskontrakt, skal politiet årligt have en redegørelse for kommunens gennemførelse af og kontrol

med vilkårene. Det har vist sig, at kommunerne ikke oplever, at de har ansvaret, og ikke kontrollerer den enkelte unge.

- Er der rejst sigtelse for alvorlig kriminalitet, og den pågældende skal sidde i varetægtsfængsel, skal det altid foregå på en dertil indrettet socialpædagogisk institution.
- Der skal altid foretages en undersøgelse af, om der er en psykiatrisk diagnose som grundlæggende årsag til kriminaliteten. Det skønnes, at ca. 69 pct. af de unge, der havner i fængsel, har psykiske problemer. 10-15 pct. har virkelig alvorlige psykiatriske lidelser som f.eks. skizofreni.
- Den unges intellektuelle niveau skal altid vurderes. En undersøgelse på Fyn viser, at en del af de unge kriminelle var dårligt begavede, nogle endog så dårligt begavede, at de slet ikke forstod, at de skulle straffes og hvorfor.
- For psykisk syge og dårligt begavede kriminelle skal der udarbejdes særlige behandlingsplaner. Målet er, at disse unge får den relevante psykiatriske behandling og den fornødne socialpædagogiske behandling, som gør dem i stand til at fungere på trods af deres handicap.
- Også for de øvrige unge kriminelle skal der udarbejdes handleplaner for deres videre liv, herunder uddannelsesplaner eller arbejdsplaner.
- Ud over de kendte afsoningsformer bør der etableres forsøg med andre former, herunder weekendinstitutioner og natinstitutioner.

Særligt om ungdomssanktionen

Det er forslagsstillernes opfattelse, at ungdomssanktionen i sin nuværende form ikke er velfungerende, og at den både kan og skal blive bedre. En række af de følgende problemer har kendetegnet ungdomssanktionen, som vi kender den i dag:

- Institutionerne har ikke kunnet håndtere en gruppe af de mest belastede unge, der er blevet idømt ungdomssanktion, med det resultat, at mange unge har truet sig ud.